

Supported by:

Implemented by:

based on a decision of
the German Bundestag

Прийняття рішення щодо встановлення двоставкових тарифів у сфері теплопостачання

Наталія Алексєєва,
Консультант з регуляторних питань та фінансового управління,
директор ТОВ «Інститут місцевого розвитку»

м. Київ, 26 травня 2026 року

Законодавче підґрунтя для встановлення двоставкових тарифів на ТЕ

- **МОЖЛИВІСТЬ** формування та встановлення двоставкових тарифів на ТЕ передбачена чинним законодавством (ПКМУ 869, Наказ 239, Наказ 162)
- Правила надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії (ПКМУ № 830 від 21.08.2019)
- **«сприяння переходу підприємств на двоставкові тарифи»** задекларовано у Концепції реалізації державної політики у сфері теплопостачання (I етап /2017-2018)
Розпорядження КМУ від 18.08.2017 №569-р

Напрацювання в рамках проєктів МТД: нова модель тарифоутворення («Витрати+» з елементами СР) передбачає систему двоставкових тарифів на ТЕ (Проєкт порядку формування довгострокових тарифів на ТЕ з урахуванням вартості активів)

Прийняття рішення — це цілеспрямований процес вибору найкращої альтернативи з кількох можливих для досягнення бажаного результату.

Правила розрахунку двоставкового тарифу на теплову енергію та гарячу воду» (Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України Держбуду №191 від 08.09.2000) - втратив чинність.

Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги (ПКМУ № 869 від 01.06.2011)

1.2. *Рішення про перехід до розрахунків між споживачами та теплопостачальними організаціями за двоставковими тарифами приймається місцевими органами виконавчої влади та самоврядування.*

47. Ліцензіатам, що одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, **можуть в установленому порядку встановлюватися двоставкові тарифи на теплову енергію для всіх категорій споживачів.**

Алгоритм дій ОМС при встановленні двоставкових тарифів на ТЕ

ОМС (орган, що уповноважений встановлювати тарифи)

- формування спільного бачення та прийняття виваженого рішення про перехід на застосування двоставкових тарифів на ТЕ (ОМС та СГ),
- дотримання вимог законодавства з питань формування та встановлення тарифів у сфері теплопостачання:
 - підтвердження ТН;
 - встановлення форм для подання розрахунків на розгляд (у т.ч. двоставкових тарифів на ТЕ)
- вивчення досвіду інших міст/ теплопостачальних підприємств,
- інформаційно-роз'яснювальна робота з громадськістю.

Алгоритм дій СГ, які планують перехід на двоставкові тарифи на ТЕ

СГ/ ліцензіат

- збір і верифікація вихідних даних (пооб'єктно та у розрізі груп споживачів),
- аналіз фактичних показників (щорічно), виявлення тенденцій (за 3-5 років),
- обґрунтування прийняття рішення про перехід на застосування двоставкових тарифів на ТЕ,
- дотримання вимог законодавства з питань формування та встановлення тарифів у сфері теплопостачання,
- вивчення досвіду інших міст/теплопостачальних підприємств,
- зміна/ доопрацювання абонентських програм (підготовка до зміни системи нарахування плати споживачам),

Рекомендація: запроваджувати двоставкові тарифи на ТЕ для усіх груп споживачів (а не для окремих – тільки «населення», або тільки «інших споживачів».

Мінрозвитку

- удосконалення тарифної політики (у т.ч. підходів до формування двоставкових тарифів на ТЕ):
 - *уточнення підходів до формування показників Річного плану та розробка методики визначення ТН, опис алгоритму врахування «факту» 3-5 років,*
 - *уточнення переліку витрат (умовно-змінних та умовно-постійних у складі двоставкових тарифів на ТЕ),*
 - *розробка дієвого механізму щорічного перерахунку витрат у складі чинного тарифу відносно «факту»;*
 - *уточнення термінології (зокрема, умовно-постійна частина тарифу = річна абонентська плата за 1 Гкал/год. теплового навантаження),*
- удосконалення примірних форм для подання розрахунків двоставкових тарифів на ТЕ (Наказ №162).

Рекомендація: запровадження двоставкових тарифів на ТЕ для усіх СГ у сфері тепlopостачання (та для усіх груп споживачів).

Резюме:

- Формування та встановлення двоставкових тарифів на ТЕ є запорукою фінансової стійкості теплопостачального підприємства, а також стабільного та надійного надання послуг споживачам.

Двоставкові тарифи на ТЕ запровадженні та успішно застосовуються у таких містах як **Львів, Черкаси, Вінниця, Луцьк, Івано-Франківськ, Лубни, Тернопіль, Чорноморськ, Південне, Ірпінь ...**

- Для ефективного запровадження двоставкових тарифів на ТЕ необхідні:
 - *чітке дотримання норм чинного законодавства і правильність розрахунків;*
 - *прозорі процедури;*
 - *комунікація з громадськістю.*

Дякую за увагу!

Ми відкриті до співпраці в інтересах суспільства!

Інститут місцевого розвитку

www.mdi.org.ua

email: office@mdi.org.ua